

Journal of Education Studies

Volume 16
Issue 2 October-December 1987

Article 7

10-1-1987

การสอนจริยศึกษา

สุภาพรรณ พวงจั้นเพชร

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

พวงจั้นเพชร, สุภาพรรณ (1987) "การสอนจริยศึกษา," *Journal of Education Studies*: Vol. 16: Iss. 2, Article 7.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.16.2.8

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol16/iss2/7>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การสอนจริยศึกษา

สุภาพรธรรม พวงจันทร์เพชร

การสอนจริยศึกษาจึงไม่จำเป็นต้อง
นำเบาะนั่งหวงเหงาหวานอนเสมอไป ทั้งนี้ย่อม
ขึ้นกับครูผู้สอนที่ต้องเป็นคนมี “ชีวิตชีวา”

จริยศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่เราควรปลูกฝัง
ในเด็กเล็กทั้งระดับประถมต้นและระดับประถม
ปลาย จริยศึกษาไม่ว่าจะจัดในหมวดเสริมสร้าง
ลักษณะนิสัยหรือหมวดเสริมสร้างประสบการณ์
ชีวิต ผู้สอนควรมีวิธีการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์
ประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้แก่

๑. ให้ผู้เรียนเขาได้เข้าใจเนื้อหาสาระ
สำหรับเด็ก ๆ เรื่องควรเขียนขึ้นง่าย ๆ ไม่มี
โครงสร้างที่ซับซ้อนจนเกินไป เนื้อหาสาระ
ในตำราจริยศึกษามักไม่เปลี่ยนแปลงแต่ควรเปลี่ยน
สำนวนการเขียนให้ทันสมัยไม่ควรใช้ภาษาที่
ยากเกินไป วิชานี้อาจเรียนซ้ำ ๆ ได้ทุกชั้น
แต่กิจกรรมและวัตถุประสงค์ต่างกัน

๒. ให้ผู้เรียนมีเจตคติ และค่านิยมที่
ถูกต้อง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจะได้ผลหรือไม่ขึ้น
อยู่กับกิจกรรมที่ครูจัด

๓. เพื่อให้เกิดทักษะต่าง ๆ ในการ
เรียนรู้ และเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไป
ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนช่วยเสริม
บุคลิกภาพของตนให้เป็นบุคคลที่น่าคบ
ประกอบสมาชิกโดยสุจริต สามารถดำรงชีวิต
อยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติ และเปิดเผย

การสอนในเรื่องของนามธรรมสอนยาก
กว่ารูปธรรม เพราะวัตถุประสงค์ใหญ่เราไม่ได้
เน้นเนื้อหา เราต้องการให้เด็กมีเจตคติและค่านิยมที่ดี ซึ่งควรได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย
เพราะไม่แก่งแย่งตัดยาก และแม้ว่าเด็กจะมาจาก
ครอบครัวหรือสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ก็ยังดีกว่าครูไม่ได้ชี้แนะเสียเลย

การสอนให้เด็กมีจริยธรรม เช่น ความ
ซื่อสัตย์ไม่ได้หมายความว่าให้เด็กซื่อจนเชื่อไม่
ทันเล่ห์เหลี่ยมคนโกง ซึ่งในที่สุดตัวเองก็อยู่
ไม่ได้อาจโกงตามหรือหนีไปจากสังคม

การสอนให้เด็กเป็นคนซื่อ จึงเน้นในแง่ที่ว่าซื่ออย่างฉลาดหลักแหลมรู้ทันเหลี่ยมคน โกง สามารถต่อสู้เพื่อความถูกต้องได้อย่างมีเหตุผล

การสอนจริยศึกษา จึงไม่จำเป็นต้องน่าเบื่อ ว่างเหงาหาวนอนเสมอไปทั้งนี้ย่อมขึ้นกับครูผู้สอนที่ต้องเป็นคนมี “ชีวิตชีวา” แจ่มใสเบิกบานรู้จัก “วางมาด” มีศรัทธาในอาชีพครู ไม่ดูถูกงานของตน เป็นผู้มีความประพฤติประจำใจ สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กได้ ไม่ฉุนเฉียวเกรี้ยวกราด ควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ของตนได้เป็นอย่างดี มีเหตุผล มียุทธวิธีในการคุมชั้น โดยไม่ต้องใช้วิธีลงโทษ หรือขู่ตะคอก การทำให้ห้องเรียนเงียบสงบดี เมื่อครูยกตัวอย่างเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับบทเรียนให้ฟัง จะทำให้บรรยากาศเกิดความศักดิ์สิทธิ์ น่าเชื่อถือ น่าปฏิบัติตาม ครูผู้เล่าควรจะมีเสียงกังวานสูงต่ำ พร้อมทั้งมีสีหน้า แววตา คล้อยตามเรื่องนั้น ๆ ไปด้วย จะยิ่งทำให้เด็กสนใจมีอารมณ์ร่วมไปด้วย

การใช้พุทธศาสนาเข้ามาช่วย เป็นกิจกรรมที่จำเป็นอย่างยิ่ง ตัวครูเองควรรู้จักอ่านธรรมะอย่างละเอียด และมีความเข้าใจให้ลึกซึ้ง เพราะพุทธศาสนาเป็นเรื่องยาก ถ้าครูขาดใน

ศรัทธาเสียแล้วก็ไม่สามารถสอนนักเรียนเข้าใจได้ถูกต้อง

เรื่องทางศาสนาที่ไม่สามารถเห็นได้ด้วยตา แต่สัมผัสได้ด้วยใจ เช่น การนั่งสมาธิ การมองเห็นภาพนิมิตต่าง ๆ เรื่อง นรก สวรรค์ เทวดา ฯ ครูไม่ควรตัดหนทางเสียทีเดียวว่าไม่จริง เป็นไปไม่ได้ ครูจำเป็นต้องยกเหตุผลตัวอย่างต่าง ๆ ให้นักเรียนตัดสินใจเองว่า ควรเชื่อหรือไม่ควร

เรื่องที่ไม่น่าสนใจที่ครูไม่ควรนำมา เช่น เรื่องในอดีตที่ผ่านมาแล้วเรื่อง ไม่มีเหตุผลในนิทานเก่า ๆ เรื่องที่ไม่เหมาะกับวุฒิภาวะเรื่องที่ควรยกเป็นตัวอย่างได้แก่บุคคลที่มีคุณธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาค่านิยมตามแบบนั้น ครูควรเน้นการแก้ปัญหาที่จะไปสู่อนาคตมากกว่า มายกตัวอย่างเรื่องล้าสมัยที่เป็นไปไม่ได้อีกแล้วในอดีต

การเล่นเกมที่เปลี่ยนบรรยากาศ ให้เป็นกิจกรรมสลับ ยังจำเป็นสำหรับเด็กเล็ก แต่ครูควรควบคุม พร้อมทั้ง *บังคับให้เด็กคุมตนเอง* ให้อยู่ในระเบียบวินัย เพราะการที่เด็กส่งเสียงเอะอะเกินไปได้หมายความว่าครูมีความสามารถสูง จัดกิจกรรมที่เด็กสนใจ แต่เป็นการแสดงความเห็นแก่ตัว และไร้มารยาท

ของครูต่างหาก และยังทำให้บรรยากาศ แห่ง
ความศรัทธาเสื่อมเสียไปอีกประการหนึ่งด้วย

สื่อการสอนด้านอื่น ๆ เช่นเทปบันทึก
เสียง กวีระมัตระวังให้ตี เสียงชัดเจน ไม่
ควรยาวนานเกินไป ถ้าเทศนาสั่งสอนจากพระ
อาจายากเกินไป แต่ควรเลือกฟังเป็นบางตอน
ได้

วิธีตั้งคำถาม ผูกปริศนา ให้นักเรียน
แสดงความคิดเห็น ได้แย่งวิเคราะห์หาเหตุผล
ช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์ แก้ปัญหาเป็น

ข่าวจากหนังสือพิมพ์เป็นตัวอย่างที่
ทันสมัย นักเรียนสามารถวิเคราะห์หาข้อเท็จ
จริงจากข่าวได้เป็นอย่างดี

การวัดผลในเชิงปฏิบัติ ในวิชานี้ครู
ต้องใช้เวลาและความอดทนเพราะพฤติกรรม
บางอย่าง คงต้องรอกคอยให้ค่อย ๆ เปลี่ยน
แปลง แต่ถ้ามีเด็กบางคนแอบเข้ามาสารภาพ
ผิด หรือกระซิบเรื่องของตัวเองในเรื่องเล็ก
น้อย ก็นับว่าการสอนนั้นได้ผลเป็นที่น่าพอใจ
แล้ว

หนังสืออ้างอิง

“อมรา”, การสอนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ด้านเจตคติ และค่านิยมในวิชาสังคมศึกษา, น.
๑๐-๑๑, จดหมายข่าวครูสังคม, ก.ศ.-ก.ย. ๓๐

“วิไล ดวงแก้ว”, การทำโทษ : บทบาทที่ต้องทบทวน, วิทยากรย์, น. ๒๗, ก.ศ.-ก.ย. ๓๐